

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Державний заклад «Південноукраїнський національний
педагогічний університет імені К.Д. Ушинського»
Нерубайський академічний ліцей №1 Нерубайської сільської
ради Одеського району Одеської області
Одеський приватний заклад освіти «Тіква–Ор Sameax»

**ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ
III ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
«МОДЕРНІЗАЦІЯ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ
В СУЧАСНИХ ЗАКЛАДАХ ОСВІТИ»**

Одеса
2026

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Державний заклад «Південноукраїнський національний
педагогічний університет імені К.Д. Ушинського»
Нерубайський академічний ліцей №1 Нерубайської сільської
ради Одеського району Одеської області
Одеський приватний заклад освіти «Тіква–Ор Sameax»

**ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ
III ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
«МОДЕРНІЗАЦІЯ
ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ
В СУЧАСНИХ
ЗАКЛАДАХ ОСВІТИ»**

Одеса
2026

УДК: 371

DOI: <https://doi.org/10.24195/ModernisationEP-2026-3>

М 74

*Рекомендовано до друку Вченою Радою Державного закладу
«Південноукраїнський національний педагогічний
університет імені К.Д. Ушинського»
Протокол № 10 від 26 лютого 2026 року*

Рецензенти:

***Княжева Ірина**, доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри педагогіки Університету Ушинського;*

***Тягнирядно Євгенія**, кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри мовної підготовки Одеського державного університету внутрішніх справ.*

М 74 Модернізація освітнього процесу в сучасних закладах освіти:
збірник матеріалів III Всеукраїнської науково-практичної конференції
(м. Одеса, Україна, 20 лютого 2026 року). Університет Ушинського. Одеса:
Бондаренко М.О., 2026. 372 с.

ISBN 978-617-8814-06-9

УДК: 371

*Усі матеріали збірника подаються у редакції авторів.
Відповідальність за достовірність фактів несуть автори.*

ISBN 978-617-8814-06-9

- © Кафедра педагогіки Університету Ушинського, 2026;
- © Нерубайський академічний ліцей №1 Нерубайської сільської ради Одеського району Одеської області, 2026;
- © Одеський приватний заклад освіти «Тіква–Ор Sameax», 2026.

СЕКЦІЯ № 2: ПРОФЕСІЙНА МАЙСТЕРНІСТЬ СУЧАСНОГО ВЧИТЕЛЯ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ.....118

1. Андреева Т.Г. Психологічні особливості та механізми керування емоційним станом підлітків118
2. Алаторських І.В. Профільне навчання української мови та літератури: шлях до особистісної самореалізації учнів 129
3. Вівсюк О.О. Логіка успіху: як знання математики відкривають двері до престижних професій 140
4. Волянська Т.М. Навчання зарубіжної літератури в умовах профільної старшої школи – сучасні виклики та можливості 147
5. Gilko A. Teaching english in profile secondary school: modern challenges and innovative approaches 157
6. Довганюк С.О. Профорієнтаційний потенціал уроків української мови та літератури в умовах профільного навчання 164
7. Демченко В.В. Формування в учнів профорієнтаційних компетентностей на уроках фізичної культури у процесі використання ігрових видів спорту 174
8. Данілова І.В. Дослідницько-пошукова діяльність дошкільників як умова формування їх пізнавальних інтересів 178
9. Du Jingyi The role of visual arts in developing ethnocultural competence of modern school students 191
10. Зубрицька С.П. Старша профільна школа як простір особистісного та професійного становлення 198
11. Захарова А.А. Розвиток старшої профільної школи в умовах сучасних освітніх трансформацій 205
12. Іванова І.В. Профорієнтація в початковій школі як важлива складова формування особистості учня 212
13. Калінчук Л.О. Психолого-педагогічні особливості формування світогляду учнів підліткового віку під впливом комунікаційних технологій 222
14. Кораблев В.В. Сучасна інтроспекція параметрів застосування освітньої робототехніки у розрізі STEM-освітньої моделі навчання 236
15. Люлька О.С. Ідеї та практики Нової української школи у викладанні мистецтва в профільній старшій школі 241
16. Мороз Н.О. Профорієнтаційна робота з учнями початкової ланки у Новій українській школі 251
17. Маркітан С.В. Сучасний урок географії в старших класах: від карти до життєвих рішень 259
18. Прокопенко Т.В. Психолог у статусі кар’єрного радника: реалізація концепції профільного навчання в Новій українській школі 265
19. Павловська Ю.М. Пізнання власних здібностей як основа ранньої профорієнтації учнів початкової школи 275

Павловська Юлія Миколаївна,
вчитель початкових класів
Нерубайського академічного ліцею №1
Нерубайської сільської ради
Одеського району Одеської області

ПІЗНАННЯ ВЛАСНИХ ЗДІБНОСТЕЙ ЯК ОСНОВА РАННЬОЇ ПРОФОРІЄНТАЦІЇ УЧНІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ

Актуальність дослідження. Коли ми говоримо про профорієнтацію в початковій школі, для мене це зовсім не про вибір професії. І точно не про запитання «ким ти будеш, коли виростеш». У цьому віці діти ще тільки вчаться відчувати себе, пробувати, помилятися і знову пробувати. Саме тут і починається справжня профорієнтація як процес пізнання дитиною себе: свого характеру, інтересів, темпу роботи, уміння бути в команді або працювати самостійно. Важливо не нав'язувати ярлики, а дати можливість спробувати різні ролі та відчути, що їй цікаво і комфортно.

Виклад основного матеріалу. Профорієнтація живе в повсякденному навчанні – у грі, груповій роботі, спільних проектах, у розмовах після уроків. Через ці форми діти природно знайомляться з різними ролями: хтось стає лідером, хтось організатором, хтось уважним виконавцем або генератором ідей. І це не випадково – це важливі спостереження для самої дитини [5].

Особливу увагу слід приділяти психологічній складовій. У сучасних умовах дітям важливо вміти розуміти свої емоції, говорити про них, просити допомоги і підтримувати інших. Без цього жодні знання про професії не мають сенсу. Тому вправи на емоційну грамотність, самоусвідомлення і рефлексію – органічна частина профорієнтаційної роботи [6].

Останнім часом діти занадто часто піддаються тиску. І цей тиск різний: інформаційний, емоційний, соціальний. Вони чують більше, ніж ми інколи думаємо. Відчувають глибше, ніж можуть пояснити словами.

У час, коли триває війна, це проявляється по-різному: невпевненість, замкнутість, різкі реакції, емоційність, дрібні правопорушення. Не тому, що діти «погані». А тому, що їхня психіка шукає спосіб витримати реальність. Саме тому так важливо з раннього віку допомагати дітям пізнавати себе, своє тіло, свої емоції, свої реакції. Коли дитина розуміє, що з нею відбувається, страх стає меншим. Невідоме перестає лякати так сильно. Знання про тіло – це не лише про анатомію. Це про сигнали, про втому, про напруження, про серце, яке б'ється швидше, коли страшно, про сльози, які виходять, коли вже забагато. Дитина починає помічати: зі мною щось відбувається, і це можна зрозуміти. Навички самодопомоги в такому контексті стають життєво необхідними. Заспокоїти дихання. Відчути опору ногами. Зробити паузу. Назвати свій стан. Це прості речі. Але вони дають відчуття контролю. Маленького, але свого. Не менш важливо вчити дітей помічати інших. Розуміти, коли поруч комусь складно. Не сміятися з чужих реакцій. Не ігнорувати. Знати, коли можна підтримати словом, а коли покликати дорослого. Так формується емпатія. І відповідальність за спільний простір. Ми не можемо забрати в дітей складну реальність. Але можемо дати їм інструменти, які допоможуть її витримати: розуміння себе, розуміння тіла, навички відновлення рівноваги, досвід підтримки. Бо ми живемо в час, коли сила – це не мовчати і терпіти. Сила – це вміти помітити, що важко. І знати, як собі допомогти. А інколи – як бути поруч з іншим.

Гра для молодших школярів – це їхня природна мова, а не пауза між «серйозними» справами. Саме тому гейміфікація стала одним із найефективніших інструментів профорієнтаційної освіти. Через гру дитина дозволяє собі більше. Вона не боїться помилитися, бо помилка тут не карається оцінкою. У грі можна спробувати іншу роль, інший спосіб мислення, інший стиль поведінки. І якщо щось не вийшло – це ще один крок до розуміння себе. На уроках використовуються рольові ігри, квести, навчальні місії. Діти стають дослідниками, будівельниками, журналістами, організаторами подій. Вони проживають ці ролі емоційно і глибоко. Гейміфікація створює безпечний простір, де дитина може експериментувати, підтримувати інших і спостерігати за власним розвитком [4, 5].

Початкова школа – це місце, де дитина вперше серйозно вчиться бути з іншими. Не просто сидіти за партою, а взаємодіяти, домовлятися, чути і бути почутою. У командній роботі діти швидко проявляються справжніми. Хтось прагне вести за собою, хтось шукає підтримки, хтось бере на себе відповідальність за порядок, а хтось уміє згладжувати конфлікти. Для вчителя важливо не нав'язувати ролі, а дати можливість спробувати різні варіанти і відчувати, де комфортно. Під час роботи в парах та групах діти вчать висловлювати думку, аргументувати її, погоджуватися або коректно не погоджуватися з іншими. Вони бачать цінність кожного учасника і розуміють, що успіх спільної справи залежить від усіх [5].

Проекти – це перша реальна модель життя для дитини. Тут не вийде просто відсидітися: кожен має свою роль і відповідальність. Діти вчать починати з ідеї, обговорювати, домовлятися, слухати різні думки, коригувати план. Під час проекту чітко проявляються сильні сторони: хтось легко бере на себе лідерство, хтось уміє структурувати інформацію, а хтось працює з деталями. Рекомендовано робити проекти наближеними до реального життя: міні-дослідження, соціальні ініціативи, творчі завдання. Важливо, щоб результат був відчутним і зрозумілим. Це формує навички планування, відповідальності і доведення справи до кінця — все це маленькі кроки до майбутнього, прожиті в безпечному середовищі [7].

Сучасна дитина живе в світі швидких рішень, яскравих екранів і постійного потоку інформації. У цьому ритмі читання часто відходить на другий план. Разом із тим саме читання формує мислення, емоційну стійкість і здатність до глибокого аналізу.

Нова українська школа орієнтує вчителя не лише на передачу знань, а й на формування в учнів уміння вчитися впродовж життя. Для цього дитина має навчитися планувати свій час, бачити результат власних зусиль і відчувати внутрішню мотивацію.

Трекер з читання стає простим, але дієвим інструментом. Він допомагає дитині усвідомити, що навіть 10–15 хвилин щоденного читання мають значення. Крок за кроком формується відповідальність, самоконтроль і позитивне ставлення до навчання [8].

На перший погляд – це проста таблиця. Але для дітей він стає інструментом усвідомлення часу і зусиль. Діти самі відмічають прогрес, бачать, як маленькі щоденні кроки складаються у великий результат. Це перший досвід планування, постановки цілей і відповідальності за власну справу. Ми не порівнюємо результати між собою: кожен рухається у своєму темпі, що формує відчуття власної сили і впевненості. Трекер також дає можливість для рефлексії: що було складно, що сподобалося, що заважало. Через ці невеличкі кроки діти поступово вчаться керувати своїм часом і доводити справу до кінця [3].

Приклад трекера з читання:

День	Назва книги	Час /сторінки	Самооцінка
			

Ідея використання трекера з читання виникла з реальної потреби допомогти дітям навчитися планувати свій час та підтримувати інтерес до читання в умовах перевантаженості навчальним матеріалом.

Під час практичної реалізації було помічено, що фіксація навіть невеликих щоденних результатів підвищує мотивацію учнів, формує відчуття

успіху та відповідальності за власне навчання. Діти охочіше беруться за читання, починають самостійно аналізувати свої досягнення й обговорювати їх з однокласниками.

Отриманий досвід підтверджує доцільність використання трека з читання як простого й ефективного інструменту формування читацької компетентності та навичок тайм-менеджменту в межах концепції Нової української школи.

Проект допомагає учням усвідомити цінність власного часу, навчитися планувати діяльність і відповідати за результат. Читання перестає бути примусом і поступово стає особистим вибором.

Саме такі невеликі, але продумані кроки формують у дітей здатність вчитися впродовж життя.

Висновки. Профорієнтаційна освіта в початковій школі – це процес, що починається з довіри до дитини. Вона має право пробувати, помилятися, відкривати себе і свої інтереси без страху оцінки чи порівнянь. Кожна дитина унікальна, і завдання школи – допомогти їй це відчутися та помітити власні сильні сторони.

Роль вчителя радикально змінюється: ми вже не просто носії знань, а наставники і партнери. Ми створюємо безпечний простір для спроб і помилок, підтримуємо цікавість, допомагаємо бачити власні успіхи, заохочуємо співпрацю і рефлексію. Коли дитина відчуває підтримку, вона сміливо

досліджує свої можливості, формує навички самоорганізації і соціальної взаємодії, а профорієнтаційна робота стає органічною частиною її життя.

Отже, профорієнтація в початковій школі – це не про майбутню професію, а про впевненість у власних силах, усвідомлення себе і перші кроки до свідомого вибору свого шляху.

Список використаних джерел

1. Савченко О.Я. Освітня програма для 3–4 класів закладів загальної середньої освіти. Київ, 2020.
2. Міністерство освіти і науки України. Концепція НУШ: Нової української школи. Київ, 2018.
3. Козлова Л., Профорієнтаційне виховання молодших школярів: методичні рекомендації. Харків, 2019.
4. Werbach K., Hunter D. For the Win: How Game Thinking Can Revolutionize Your Business. Philadelphia, 2012. (для гейміфікації)
5. Johnson D., Johnson R. Cooperation and the Use of Technology. Edina, 2014. (для командної роботи та комунікації)
6. Goleman D. Emotional Intelligence. New York, 1995. (для психологічної освіти та розвитку емоційної грамотності)
7. Харчук Т. Проектна діяльність у початковій школі: досвід вчителя. Львів, 2021.
8. <https://naurok.com.ua/treker-z-chitannya-yak-instrument-taym-menedzhmentu-ta-motivaci-498510.html>

Наукове видання

Колектив авторів

МОДЕРНІЗАЦІЯ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ В СУЧАСНИХ ЗАКЛАДАХ ОСВІТИ

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ
III ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
М. ОДЕСА, УКРАЇНА, 20 ЛЮТОГО 2026 РОКУ

Українською мовою

Відповідальний редактор: Ірина Олександрівна Бартенєва
*кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри педагогіки
Державного закладу «Південноукраїнський національний
педагогічний університет імені К.Д.Ушинського»*

Підписано до друку 06.03.2026 р.
Формат 60×84/16. Папір офсетний. Гарнітура Times New Roman
Друк офсетний. Ум. друк. арк. 21,62. Наклад 300 прим.
Зам. № 0603/1

Надруковано з готового оригінал-макета у друкарні «Апрель»
ФОП Бондаренко М. О.
65045, м. Одеса, вул. В. Арнаутська, 60
Тел.: +38 (048) 700 11 55
info@aprel.od.ua

Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи
до державного реєстру видавців ДК № 4684 від 13.02.2014

